

našo trgovino in ono v Srbiji. Vse natančnejše pogoje se izve pri predsedniku obrtne zadruge, g. Konradu Nikola, brivcu v Ptuj, Cankarjeva ulica št. 9, kateri sprejema tudi tozadevne priglaske.

Uradna objava. Radi razdelitve sladkorja se širijo zlasti po mestu Ptuj in bližnji okolici najrazličnejše govorice, češ da sladkorja ne primanjkuje, temveč ga zadržujejo trgovci oziroma okrajno glavarstvo, da se stare zaloge prodajajo po neopravičeno zvišanih cenah, da se vrši razdelitev pristransko i. t. d. Da se take govorice, izhajajoče od raznih elementov, katerim je glavna naloga širiti nezadovoljstvo med prebivalstvom ter izpodkopavati ugled oblasti in vladnih naredeb, pojasnijo ter razširjenje istih uduši, objavljam v zadevi sledeče: Preskrba prebivalcev avtonomnega mesta Ptuj s sladkorjem v splošnem ne spada v področje okrajnega glavarstva, temveč mestnega magistrata, ki razdeljuje sladkor, kolikor se mu ga po odseku za prehrano v Ljubljani nakaže. Ker šteje mesto le nad 4000, okraj. glavarstvo pa okoli 85.000 uporabnikov, je umljivo, da se dodeljujejo okraju večje množine kakor mestu. Samo za eno razdelitev v okraju ptujskem se rabi nad pet vagonov sladkorja (t. j. okoli 55.000 kg). V zadnjih mesecih je vsled transportnih težko izostala skoro vsaka pošiljatev sladkorja za okraj in mesto Ptuj, tako da ga v oktobru oziroma v novembru ni bilo mogoče razdeliti. Pri okrajnih razdelilnicah je bilo sicer kakor preostanek iz prejšnje dobe (rezerva, ki jo mora imeti vsak okraj) na razpolago nekaj nad en vagon sladkorja, vendar ta množina ne bi zadostovala za splošno razdelitev. Pomanjkanje sladkorja je bilo tako občutno, da je okrajno glavarstvo ponovno brzojavno in pismeno posredovalo pri deželni vladi v Ljubljani, da se vsaj toliko sladkorja nakaže, da bo razdelitev v manjših količinah mogoča. Posrečilo se mi je dobiti nakaznico za približno še dva vagona sladkorja, ki bi se naj z rezervo vred porazdelila tako, da pride na osebo vsaj 30—40 dkg. Da bi se sama rezerva razdelila, je bilo tehnično neizvedljivo, ker bi prišlo na osebo komaj 11—12 dkg in bi nastala z odtehtanjem tako malih količin izguba. Zato ni preostajalo nič drugega kakor čakati, da dospe še naknadno nakazana količina sladkorja. Medtem so prišli zlasti nekateri sloji, kiso v neugodnih materijelnih razmerah, glede sladkorja v tako stisko, da se jim je moralo pomagati, ker je začelo tudi primanjkovati moke in drugih živil; zato je okrajno glavarstvo dodelilo uporabnikom, ki so včlanjeni pri konzumnem društvu v Ptuj (uradniki, nastavljenici, majhni obrtniki in delavci) znižano količino sladkorja, medtem ko se je ostalemu prebivalstvu nakazal sladkor pri glavarstvu samo v izjemnih slučajih sile (bolnikom, starcem in drugim revnejšim vporabnikom). Ker so pri mestnem magistratu vse zaloge pošle in je bilo pomanjkanje zlasti v mestu občutno, sem pri tej dodelitvi vpošteval izjemoma tudi meščane, četudi njih preskrba ne spada v moje področje. Ta odredba pa ni imela namena, koga radi osebne naklonjenosti preskrbeti s sladkorjem, temveč le v onih slučajih za prvo silo pomagati, kjer se mi je javila nujna potreba. To sem storil iz prepričanja, da je treba onim slojem, ki živijo edino od dnevnega zaslužka ali od mesečne plače v prvi vrsti pomagati, ker vsled splošnega pomanjkanja najbolj trpijo. V tem me je potrdila tudi odredba odseka za prehrano Slovenije v Ljubljani, po kateri bo v bodoče pri razdelitvi sladkorja vpoštevati v prvi vrsti organizirane vporabnike, uradnike in delavce. Glede cene sladkorja je omeniti, da so stare zaloge sladkorja skoro za 4 K cenejše kakor one, ki so bile nakazane po 1. oktobru 1919. Ker je pa nemogoče, da bi se prodajal sladkor istočasno po različnih cenah ter bi se prodajalna cena pri trgovcih ne mogla kontrolirati, se sme od 1. oktobra t. l. naprej sladkor prodajati le po veljavni uradni ceni 12 K oz. 12 K 40 v. Umljivo pa je, da razlike med staro in novo ceno ne morem pustiti trgovcem, temveč se

mora vsled odredb odseka za prehrano Slovenije v Ljubljani položiti pri okrajnem glavarstvu, ki jo vporabi za pocenitev živil revnejšim slojem. Le slednjim se je mogel nakazati tudi sladkor po znižani ceni. Toliko v pojasnilo onim, ki imajo smisel in voljo za pravo razumevanje položaja in težkoč, s katerimi se imajo boriti vsi faktorji, katerim je poverjena preskrba prebivalstva; za one vrste ljudi pa, kateri so si izvolili poklic obrekovanja in zastrupljenja javnega mnenja seve ta objava ne bo zadostovala, vendar upam najti tudi za nje pravo zdravilo. Vodja okrajnega glavarstva: Dr. Pirkmaier.

Književnost.

K našemu programu. Poročilo o glavnem strankinem zborovanju JDS l. 1919. Založilo Tajništvo JDS v Ljubljani, 74 strani, cena 3 K. Brošura, ki je pravkar izšla, prinaša glavne govore z letošnjega zborovanja Jugoslovanske demokratske stranke 5. in 6. julija. V teh govorih so zavzeli posamezni govorniki stališče stranke do najaktualnejših vprašanj, kakor edinstvenosti države, agrarne reforme, valute, carine, prosvete itd. Knjižica je zlasti važna za vse politične govornike in agitatorje, ker črpajo lahko iz njih dovolj snovi za politično delo po deželi. Brošuro toplo priporočamo. Brošura se dobi po vseh krajevnih organizacijah JDS in po knjižarnah.

Dr. Jernej Demšar. Spolne bolezni. Z ilustracijami. Zbirka političnih, gospodarskih in socijalnih spisov III. zvezek v Ljubljani 1919. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, Cena K 6.—. Po pošti 50 v več. Spolne bolezni pred vojno pri nas niso bile bogve kako razširjene. Vojna pa je v tem oziru napravila ogromno škodo. Zanesla jih je v zadnjo gorsko vas in tisoči našega naroda sedaj trpijo na njih. Ne samo sedanji red, v še večji meri je vsled njih v nevarnosti naše potomstvo. Zdravnik strokovnjak opozarja v pravkar izšli knjižici nanje, jim napoveduje boj in skuša njihov pogubonosni upliv zmanjšati. Nevednost, alkohol in prostitucija so največji pospeševalci spolnih bolezni, zlasti nevednost in nepoučenost sta jim največkrat vzrok. Napačno je o spolnih boleznih molčati. Dr. Demšar skuša vse to s svojim spisom doseči. V lepi in delikatni obliki razpravlja v pozameznih poglavjih o kapavici, o mehkem čankarju in o sifilidi ter pojasnjuje postanek in potek bolezni s 14 slikami, ki so že same na sebi v stanu, da povzročajo bojazen in s tem varovanje pred boleznijo. V nadaljnih poglavjih razpravlja strokovnjak o tem, kako naj se varujemo pred spolnimi boleznimi, kako se iste zdravijo in kaka navodila so potrebna za bodoče zakonce. Knjigi je pridejanih 14 slik, deloma med besedilom, največ na posebnih priloženih polah. Knjigo prav toplo priporočamo vsem trpečim, vsem onim, ki se hočejo nevarnosti obvarovati, pa tudi vsem starišem, da poučijo odrasle sinove in hčere. Knjižica se naroča v Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Razno.

Tiskarska stavka je trajala oo 12. oktobra do 7. decembra, torej polnih 8 tednov. Po večtedenskih pogajanjih se je slednjič 6. t. m. posrečilo tajniku trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani g. dr. Fran Windischerju doseči sporazum. Delodajalci so dovolili 60% zahtev stavkujočih in sicer dobe strojni stavci poleg redne dosedanje tedenske plače (250 do 300 K) še 120 K, ročni stavci in strojniki poleg (150 do 210 K) še 108 K, pomožno moško in žensko osebje (60 do 120 K) še 60 K tedensko. Vajencem se je prostovoljno priznala tedensko nagrada v prvem letu učne dobe 40 K, drugem 50 K, tretjem 60 K, četrtem letu 70 K. V učno dobo se vajencem ne všteje en mesec sedanje

stavkarske dobe. Poleg svoje teenske plače dobiva od 31. t. m. naprej tiskarsko osebje tudi še četrtletni nabavni prispevek in sicer stavci in strojniki neoženjeni 200 K, oženjeni 250 K, pomožno moško in žensko osebje neoženjeni 100 K, oženjeni 150. Dogovorile so se tudi še posebne doklade za nočno delo in določbe glede novink. — Dosedanja kolektivna pogodba (tarif) med delodajalci in delojemalci, ki poteče koncem t. l., se je podaljšala do 31. junija 1920, ker je upanje, da bo do tedaj rešeno vprašanje jugoslovanske valute.

Narodni sveti morajo položiti račune. Uradni list prinaša naredbo dež. vlade, ki določa: Vsi Narodni sveti (pododbori, pokrajinski odbori Nar. sveta, Narodna veča pokrajinskega značaja) v območju deželne vlade za Slovenijo, razpuščeni v smislu sklepa ministrskega sveta v Beogradu z dne 22. decembra 1918 so dolžni položiti račune do dne 1. januarja 1920 predsedništvu deželne vlade ter prositi za absolutorij. Račune pregleda posebna komisija, sestavljena iz načelnika in namestnika, ki ju imenuje deželna vlada, iz odposlanca gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo, iz odposlanca oddelka za narodno brambo in iz odposlanca poverjenika za javna dela.

Listnica uredništva.

Prosimo cenjene dopisnike na deželi, da nam zopet pošiljajo dopise, tičeče se njih domačih krajev. Gradiva se je menda v dveh mesecih nabralo dosti. Torej na delo! Uredništvo.

Pozor! Vsled izdatno zvišanih cen, nastalih radi tiskarske stavke, smo primorani v podrobni prodaji listu zvišati ceno za 20 v. Posamezna številka stane torej 60 v. Abonement ostane do nadaljnjega isti. Upravištvo.

Naznanilo obrti.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril

mesarijo na Slovenskem trgu v Ptuj (poprej Luttenberger)

Cenjenim odjemalcem bom nudil blago prvovrstne kakovosti. Postrežba točna in solidna!

Za obilen obisk se priporoča

Franjo Podgoršek, mesar

Vinogradniki pozor!

Kupim v ormoškem, ljutomerskem okraju ali Halozah večji ali manjši vinograd. Ponudbe se naj blagovolijo do 30. decembra na upravo tega lista doposlati.

Naročba.

Komur smo dozdej pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravištvu v Ptuj, Slovenski trg (stari rotovž) štev. 3, pritličeje levo.